

Merimetso - poikkeuslupahakemusten perusteet ja käytännön kokemuksia

Marina Nyqvist

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

Sisältö

- Merimetson suojametsästys metsästyslain mukaisesti 1.8.–28.2.
- EU-kommission ohjeasiakirja 2026
- Riistakeskuksen käsittely alkaa syksyn aikana
- Kokemuksia munien öljyämisestä ja pyynnistä
- Merimetson lihaa saa taas hyödyntää

Kuva: Steen Nielsen

Metsästyslaki

41 f § Yleispoikkeus valkoposkihanhen ja merimetson rauhoituksesta

Siitä huolimatta, mitä 37 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään (föreskrivs), saa

1) valkoposkihanhea ja merimetsoa lentoturvallisuuden varmistamiseksi pyytää ympäri vuoden ilmailulain 75 §:n 1 kohdassa tarkoitetuilla hyväksytyillä lentopaikoilla,

3) merimetsoa metsästää **enintään 300 metrin etäisyydeltä** kalastuslain [\(379/2015\)](#) 4 §:n 15 ja 16 kohdassa tarkoitetuista pyydyksistä **1.8.–28.2.** välisenä aikana.

1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa metsästystä ei saa harjoittaa lähempänä kuin 300 metriä lähempänä merikotkan pesimäpaikkaa 1.2.-15.8. välisenä aikana eikä 300 metriä lähempänä kalasääksen pesimäpaikkaa 1.4.-15.9. välisenä aikana.

Saalisilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle seitsemän vuorokauden kuluessa eläimen pyydystämisestä.

Myynti on kielletty.

Lintudirektiivin 9 artiklan poikkeussäännökset – kommission ohjeasiakirja 2026

Edellytys 1: muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole

Edellytys 2. Poikkeukselle on olemassa asianmukainen peruste

a) Kalavesille koituvan vakavan vahingon estäminen

- Kalojen pyydystäminen, jalostaminen ja myyminen sekä paikat, joissa tällaista toimintaa harjoitetaan
- Paikat, joissa kaloja kasvatetaan myyntiä varten (vesiviljely)
- Virkistyskalastus

C/2026/4094		31.7.2026
KOMMISSIONENS TILKÄNNAGIVANDE		
Vägledningsdokument om det generella systemet för skydd av fågelarter - artiklarna 3 och 9 i fågeldirektivet		
C/2026/4094		
Innehållsförteckning		
		Sida
1.	INLEDNING	2
2.	FÅGELDIREKTIVETS TILLÄMPNINGSGOMRÅDE OCH MÅL	5
2.1	Tillämpningsområde	5
2.2	Syften	6
3.	ARTIKEL 3 I FÅGELDIREKTIVET	8
3.1	Texten i artikel 3	8
3.2	Allmänna överväganden	8
3.3	Begreppet "avsiktlighet" enligt artikel 3 i fågeldirektivet	10
3.4	Förebyggande åtgärder för att undvika avsiktlig skada	11
3.5	Särskilda förbud enligt artikel 3	12
3.6	Genomförande av artikel 3	13
3.6.1	Behovet av ett heläckande och effektivt regelverk	13
3.6.2	Integrering av kraven i artikel 3 i tillståndsförfaranden	16
3.6.3	Exempel på verksamheter som kan omfattas av artikel 3 och möjliga förebyggande åtgärder	17
4.	ARTIKEL 9 I FÅGELDIREKTIVET	32
4.1	Texten i artikel 9	32
4.2	Allmänna överväganden	33
4.3	Villkor för tillämpning av undantag enligt artikel 9	35
4.4	Betydelsen av artikel 9 för att säkerställa att fågeldirektivets mål uppnås	45
4.5	Artikel 9.3 och 9.4	46
Bilaga I:	Tillämpning av undantag enligt artikel 9 i fågeldirektivet med avseende på viltkindad gås	47
Bilaga II:	Tillämpning av undantag enligt artikel 9 i fågeldirektivet med avseende på storskarv	55

Erilaisia kalastusvahinkoja

- Välitön tai välillinen taloudellinen menetys, omaisuuden arvon aleneminen tai tuotantomateriaalin menetys
- Lisäkustannukset – vahingoittuneiden välineiden korvaaminen ja uusien kalakantojen istuttaminen
- Vapaa-ajankalastajille aiheutuvat taloudelliset menetykset sekä kalavesien hoitajien myymien kalastuslupien väheneminen
- Jos vahinko ei ole vielä syntynyt, aiempia kokemuksia tulisi hyödyntää arvioitaessa onko vahingon syntymisen todennäköisyys suuri

Todisteet

- Tapahtunut tai odotettavissa oleva vakava vahinko on pystyttävä osoittamaan.
- Arviointi voidaan tehdä nopeasti ja käytännönläheisesti käytettävissä olevan tutkimustiedon ja riippumattoman asiantuntijalausunnon perusteella.
- Asiantuntija-arvion tulee perustua tieteelliseen tietoon ja olla riippumaton eturistiriidoista.
- Taloudellista vahinkoa voidaan arvioida merimetsojen määrän ja niiden päivittäisen kalankulutuksen perusteella.
- Tarvittaessa merimetsojen määrää on seurattava päivittäin, jos niiden määrä ei käy selvästi ilmi alueella esiintyvien lintujen perusteella.

Vahingon ei edellytetä jo tapahtuneen

- Poikkeusta voidaan käyttää vakavan vahingon ennaltaehkäisemiseen.
- On pystyttävä osoittamaan, että vahinko todennäköisesti syntyy tietyllä alueella ja että se on riittävän vakava.
- Aiemmat vahingot voivat osoittaa, että vahingon riski on edelleen olemassa.
- Myös ilman aiempia vahinkoja vakavan vahingon suuri todennäköisyys voi olla riittävä peruste.
- Vahinkoa voidaan arvioida sekä taloudellisten että ekologisten vaikutusten perusteella.
- Harvinaisen tai uhanalaisen lajin suojelu voi oikeuttaa poikkeukseen, vaikka taloudellinen vahinko olisi vähäinen.

Riistakeskus alkaa käsitellä hakemuksia

- Vahinko tulee kuvailla ja vahingon arvo tulee arvioida euroina.
- Alueen koko sekä karttaliite alueesta.
- Toimenpiteet vahingon ehkäisemiseksi / perustella, miksi vahinkoa ei voida ehkäistä muulla tavoin.
- Lomake: https://riista.fi/wp-content/uploads/2025/12/hakemus_riistaelainen-ja-rauhoittamattoman-elaimen-hairitsemiseen_2025.pdf
- Aiemmat ennakkopäätökset sitovat: KHO 2014:44, KHO 2025:16

Munien öljyäminen – ohjeita Tanskasta

- Merimetson munien öljyämisen Tanskassa toteuttaa tai sitä valvoo Naturstyrelsen.
- Tavoitteena on vähentää poikastuotantoa, yhdyskunnan tulevaa kokoa ja vaikutuksia kalakantoihin.
- Öljyäminen vähentää riskiä siitä, että merimetsot siirtyvät muualle ja muodostavat uusia yhdyskuntia.
- Öljyäminen aloitetaan huhtikuun alussa ja käsittely toistetaan enintään 14 päivän välein.
- Suurissa yhdyskunnissa osa munista jätetään yleensä käsittelemättä.
- Rypsiöljyä suositellaan. Öljy värjätään ja ruiskutetaan munien päälle.

Merimetson munien öljyäminen

- Juckasgrynnan Vaasassa 2017 lähtien
- 10-20 % pesistä jätetään öljyämättä → pesivä yhdyskunta palaa alueelle seuraavana vuonna
- Kaikki munat käsitellään 80-90 %:ssa pesistä
- Rypsiöljyä Kesprosta, munat ruiskutetaan öljyllä
- Helppoa ja edullista - erittäin tehokas menetelmä

Merimetsojen ampuminen

10 VINKKIÄ ENSIKERTALAISELLE

1. PIILOUDU PAREMMIN KUIN OLETAT TARPEELLISEKSI

Merimetson näkö on poikkeuksellisen tarkka. Paljaat kasvot, liikkuvat kädet tai kiiltävä aseenniippu voivat paljastaa metsästäjän.

2. PYSY PAIKALLASI

Merimetsa huomaa liikkeen nopeasti. Anna linnun tulla lähelle ennen kuin liikut tai nostat aseesi.

3. ÄLÄ AMMU LIIAN KAUA

Yleisin aloittelijan virhe on liian pitkä ampu-
matka. Pyri alle 20–25 metrin laukauksiin. Sopiva patruuna on teräshaulit koossa 3,6–3,8 mm.

4. KÄYTÄ HOUKUTUSKUVIA

Kelluvat houkutuskuvat yhdistettynä maalla oleviin houkutuskuihin ovat osoittautuneet erittäin tehokkaaksi pyyntitavaksi.

5. HYÖDYNÄ TUULI

Merimetsot laskeutuvat yleensä vastatuuleen. Suunnittele passipaikka ja houkutuskuvien sijoittelu sen mukaisesti.

6. METSÄSTÄ AIKAISIN AAMULLA

Aamu on usein päivän aktiivisinta ruokailuaikaa merimetsolla ja tarjoaa parhaat mahdollisuudet onnistumiseen.

7. ETSI VALKOISET KIVET

Merimetsojen suosimat luodot tunnistaa usein valkoisista uloste jäljistä. Ne kertovat, missä linnut juuri nyt viihtyvät.

8. TARKKAILE ENEMMÄN KUIN AMMUT

Hyvät kiikarit helpottavat lähestyvien lintujen havaitsemista ajoissa ja auttavat valmistautumaan tilanteeseen.

9. SUUNNITTELE SAALIIN NOUTO ETUKÄTEEN

Haavoittunut merimetsä sukeltaa tehokkaasti ja voi edetä pitkän matkan veden alla. Vene on saaristossa tärkeä osa vastuullista metsästystä. Haavoittuneen merimetsan nouto kuuluu metsästäjälle, sillä merimetsä voi vahingoittaa koiraa – koiranoutaa siis vain kuolleet linnut.

10. KÄRSIVÄLLISYYS PALKITAAN

Kaikki linnut eivät reagoi houkutuskuihin. Anna kiinnostuneiden lintujen tulla rauhassa lähelle äläkä sorru hätiköityihin laukauksiin.

Viktor Eriksson med en av de sjudna skarvarna vid lördagens skarvjaktstarka. I förgrunden en av bulvanerna.

FOTO: JONAS HOLMSTEDT

Kuva: Nya Åland

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

Merimetson liha on maukasta

- Merimetso kannattaa mieluiten nylkeä, rintaliha on miedon makuista.
- Lihaa voi valmistaa monella tavalla:
 - Lämminsavustus, suolaaminen suolaliemessä, savustus
 - Suikaloidaan, paistetaan voissa sipulin kanssa, lisätään kermaa ja haudutetaan kastikkeeksi, tarjoillaan puolukoiden kanssa.
 - Grillataan yrttikastikkeen kanssa, voidaan syödä pihvin tapaan.
 - Reisissä on melko paljon lihaa, sopii hyvin pitkään haudutettaviin pataruokiin.

Kiitos

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net